

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ ΑΡΙΘΜ. 280/IV/2005

**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ**

Συνεδρίασε στην αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου, του κτιρίου των Γραφείων της, την 7 Απριλίου 2005, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30 με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Γεράσιμος,

Θεόδωρος Δεληγιαννάκης,

Δημόκριτος Άμαλλος, κωλυμένου του τακτικού Παναγιώτη Μαντζουράνη,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυμένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Λεωνίδας Νικολούζος και

Χαρίσιος Ταγαράς.

Γραμματέας: Ηλιάνα Κούτρα, κωλυμένης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η από 10.8.2004 προηγούμενη γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 4β του νόμου 703/1977 της απόκτησης από την εταιρία "ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία" της εταιρίας «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΑΜΥΛΟΕΙΔΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία»

Στη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα εταιρεία **ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία** διά του πληρεξουσίου δικηγόρου της Βαΐου Καραγιάννη και Κωνσταντίνου Βαϊνανίδη.

Στην αρχή της συζητήσεως τον λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, Διευθύντρια της Ε.Α., η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας και λαμβανομένων υπόψη όσων αναφέρονται στο σκεπτικό της εισήγησης, πρότεινε: «: 1. Τη μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης με την προϋπόθεση ότι η εξαγοράζουσα εταιρία ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΥΓΛΟΥ θα δεσμευτεί να μεταβιβάσει, εντός τριμήνου από την κοινοποίηση της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τις μετοχές που κατέχει στην ανταγωνίστρια της εταιρία ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, και 2. Την επιβολή προστίμου ύψους 135.000 Ευρώ για την πρόωρη πραγματοποίηση της συγκέντρωσης κατά παράβαση του άρθρου 4ε παρ. 1, ν. 703/77 όπως ισχύει»

Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι της γνωστοποιούσας εταιρείας, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις αυτής, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της συγκέντρωσης και τη μη επιβολή οποιουδήποτε προστίμου.

Μετά την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού έδωσε προθεσμία έως την 18η Απριλίου 2005, ημέρα Δευτέρα στην ενδιαφερόμενη εταιρεία, για να προσκομίσει το υπόμνημά της.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη στην αίθουσα συνεδριάσεων του κτιρίου των Γραφείων της την 21^η Απριλίου 2005, ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00 και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διατύπωσε προφορικώς η γνωστοποιούσα εταιρεία καθώς και το από 18.4.2005 υπόμνημα αυτής,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Με την υπ' αριθ. πρωτ. 4161/10.8.2004 επιστολή γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, από την εταιρία «ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία» (εφεξής ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ) η απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΑΜΥΛΟΕΙΔΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία» (εφεξής ΜΕΖΑΠ).

Δυνάμει του υπ' αριθ. 3076 / 26.07.2004 προσυμφώνου μεταβίβασης ονομαστικών μετοχών, καταβολής αρραβώνα, σύστασης ενεχύρου και παρακατάθεσης μετοχών μεταξύ αφενός της εταιρίας ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ, αφετέρου των α) Προκοπίου Κωνσταντόπουλου του Λεωνίδα και της Μάρθας, κάτοικου Κατερίνης, και β) Γεωργίου Λαζαρίδη του Βασιλείου και της Μαρίας-Ελένης, κάτοικου Θεσσαλονίκης (εφεξής οι πωλητές) και εκ τρίτου του Αλεξάνδρου Χαϊτογλου ως εγγυητή, η εταιρία ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ, πρόκειται να αποκτήσει από τους πωλητές το σύνολο των μετοχών της εταιρίας ΜΕΖΑΠ.

Συγκεκριμένα η ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ πρόκειται να αποκτήσει από τους πωλητές 620.000 ονομαστικές μετοχές και ειδικότερα, από τον Προκόπιο Κωνσταντόπουλο 316.200 μετοχές και από τον Γεώργιο Λαζαρίδη τις υπόλοιπες 303.800 μετοχές, με καταβολή σε μετρητά μέρους του τιμήματος και πίστωση του υπολοίπου, σύσταση ενεχύρου επί των μεταβιβαστέων μετοχών υπέρ της αγοράστριας για την εξασφάλιση της, εκτεινομένου και στα δικαιώματα των ενεχυραζομένων μετοχών.

Το τίμημα για την εν λόγω εξαγορά των μετοχών θα καταβληθεί σε δόσεις σύμφωνα με τα προβλεφθέντα στο ως άνω προσύμφωνο.

Η κατάρτιση της οριστικής σύμβασης πώλησης και μεταβίβασης των μετοχών συμφωνήθηκε μεταξύ των συμβαλλομένων ότι θα γίνει είτε σταδιακά είτε εν συνόλω.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του προσυμφώνου, τα συμβαλλόμενα μέρη συνιστούν ενέχυρο υπέρ της αγοράστριας επί του συνολικού αριθμού των μετοχών της εταιρίας ΜΕΖΑΠ, για ποσό ίσο με το συμφωνηθέν τίμημα πώλησης των μετοχών.

Επίσης, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν και τα ακόλουθα:

α) το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις της ΜΕΖΑΠ κατά τη διάρκεια του ενεχύρου των μετοχών και μέχρι την οριστική μεταβίβαση αυτών θα το έχει και θα το ασκεί η αγοράστρια,

β) η διοίκηση της εταιρίας, από την ημερομηνία υπογραφής του προσυμφώνου και μέχρι την κατάρτιση του οριστικού συμβολαίου μεταβίβασης των μετοχών, θα ασκείται από το Δ.Σ. που εξέλεξε την ημέρα υπογραφής του προσυμφώνου από τους πωλητές στο πλαίσιο αυτόκλητης Γεν. Συνέλευσης των μετόχων της εταιρίας. Τα εκλεγέντα μέλη του νέου Δ.Σ. απολαμβάνουν την εμπιστοσύνη των πωλητών κατά δήλωσή τους, αλλά και της αποκτώσας εταιρίας,

γ) οι πωλητές αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην ασκήσουν το δικαίωμα προτίμησης και δεν θα συμμετάσχουν σε ενδεχόμενη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, παραιτούμενοι υπέρ της αγοράστριας.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. και Διευθύνων σύμβουλος της ΜΕΖΑΠ με επιστολή του προς την Επιτροπή, δήλωσε ότι ουδεμία έκτακτη γενική συνέλευση έχει συγκληθεί από της υπογραφής του προσυμφώνου μέχρι σήμερα.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του προσυμφώνου, οι πωλητές αναλαμβάνουν την υποχρέωση κατά τη διάρκεια των επόμενων τριών (3) ετών, να μην συστήσουν και να μην συμμετάσχουν είτε οι ίδιοι είτε μέσω συγγενών τους σε επιχείρηση η οποία θα έχει αντικείμενο την παραγωγή ή εμπορία προϊόντων όμοιων, παρόμοιων ή ανταγωνιστικών των προϊόντων της ΜΕΖΑΠ.

Τα μέρη συμφώνησαν να γνωστοποιήσουν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την αγορά των μετοχών ως συγκέντρωση, κατά τις κείμενες διατάξεις, θέτοντας την οριστική πραγματοποίηση αυτής υπό την αίρεση της τυχόν απαγόρευσής της, ρυθμίζοντας παράλληλα τις σχέσεις τους σε περίπτωση πληρώσεως της αιρέσεως αυτής (άρθρο 11 προσυμφώνου).

II. Η αγοράστρια ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία, έχει έδρα το Καλοχώρι Θεσσαλονίκης και το αντικείμενό της είναι η παραγωγή ζαχαρωδών προϊόντων, προϊόντων σοκολατοποιίας και μπισκοτοποιίας, όπως ο χαλβάς, οι γκοφρέτες, το ταχίνι, το σουσάμι, η βανίλια, οι μαρμελάδες και άλλα συγγενή τρόφιμα.

Αποτελεί τη μεγαλύτερη εταιρία παραγωγής και εμπορίας προϊόντων επεξεργασίας σουσαμιού (χαλβάς, ταχίνι) στην Ελλάδα και είναι κάτοχος του σήματος «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΧΑΛΒΑΣ».

Βασικοί μέτοχοι και ελέγχοντες την εταιρία ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ με ποσοστά συμμετοχής στο μετοχικό της κεφάλαιο 25,5% ο καθένας, ήτοι 51% από κοινού, είναι οι αδελφοί Αλέξανδρος Χαϊτογλου του Νικολάου και Κων/νος Χαϊτογλου του Νικολάου οι οποίοι είναι επίσης μέλη του ΔΣ και διευθύνοντες σύμβουλοι της εταιρίας. Το υπόλοιπο ποσοστό του μ.κ. ανήκει σε άλλα φυσικά πρόσωπα, μέλη της οικογένειας ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ.

Ο κύκλος εργασιών της εταιρίας το 2003 ανήλθε σε 46.310.945,56 Ευρώ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της γνωστοποίησης, οι εταιρίες που τελούν υπό τον κοινό έλεγχο των αδελφών Χαϊτογλου, είναι οι ακόλουθες:

α) Η εταιρία με την επωνυμία «ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ-Έρευνα αγοράς και προώθησης ειδών διατροφής ΑΕ» με έδρα την Αθήνα και αντικείμενο δραστηριότητας τη διανομή και προώθηση των προϊόντων της εταιρίας ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ.

Οι βασικοί της μέτοχοι Κωνσταντίνος και Αλέξανδρος Χαίτογλου κατέχουν ποσοστό 25,5% του μ.κ. ο καθένας, ήτοι 51% από κοινού.

Ο κύκλος εργασιών της τελευταίας χρήσεως ανήλθε σε €22.392,00.

β) Η εταιρία «ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ - ΧΑΡΤΕΛ ΑΒΕΕ ΧΑΡΤΟΥ – ΧΑΡΤΟΚΙΒΩΤΙΩΝ» με έδρα το Καλοχώρι Θεσσαλονίκης, με μετοχικό κεφάλαιο €1.530.000,00 και βασικούς μετόχους τους αδελφούς Κωνσταντίνο και Αλέξανδρο Χαίτογλου οι οποίοι κατέχουν ποσοστό 38% του μ.κ. ο καθένας, ήτοι 76% από κοινού.

Αντικείμενο δραστηριότητας της εν λόγω εταιρίας είναι η παραγωγή και εμπορία προϊόντων χάρτου και χαρτοκιβωτίων, με ετήσιο κύκλο εργασιών το 2003, €19.420.339,75.

γ) Η εταιρία «Ευζωνική Πρότυπος Τυροκομική Ανώνυμος Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία» και διακριτικό τίτλο "Ευζωνική", με έδρα το Πολύκαστρο του Νομού Κιλκίς, μετοχικό κεφάλαιο €840.000 και βασικούς μετόχους τους αδελφούς Κωνσταντίνο και Αλέξανδρο Χαίτογλου, με ποσοστά συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο 25% ο καθένας, ήτοι 50% από κοινού.

Αντικείμενο δραστηριότητας της είναι η παραγωγή και εμπορία τυροκομικών και γαλακτοκομικών προϊόντων με ετήσιο κύκλο εργασιών της τελευταίας χρήσεως μηδενικό, διότι η εν λόγω εταιρία δεν είχε ξεκινήσει μέχρι 31.12.2003 την παραγωγική της δραστηριότητα.

Εκτός των ως άνω, η ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ έχει μειωψηφική και όχι ελέγχουσα, κατά δήλωση της, συμμετοχή στις κάτωθι εταιρείες:

δ) Στην εταιρία με την επωνυμία «ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ Χαλβαδοποιία Α Ε » που εδρεύει στην Λάρισα με ποσοστό 25%. Σύμφωνα με σχετικές επιστολές της εταιρίας αυτής:

1. η συμμετοχή της εταιρείας ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ στο μετοχικό της κεφάλαιο ανέρχεται σε ποσοστό 17,58% (η γνωστοποιούσα αναφέρει ποσοστό 25%) και δεν υπάρχει οποιαδήποτε συμφωνία-συνεργασία μεταξύ των δύο εταιριών,
2. η ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ δεν έχει ενεργή συμμετοχή στις αποφάσεις, συμφωνίες και δραστηριότητες της, αλλά ενημερώνεται συστηματικά για την πορεία της εταιρίας με την αποστολή οικονομικών στοιχείων σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Επισημαίνεται ότι από στοιχεία που προσκόμισε η γνωστοποιούσα εταιρία, προκύπτει ότι η ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ κατέθεσε αγωγή στις 7/12/2004 κατά της εταιρίας ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ για παράνομη διάθεση σε τρίτους, των μετοχών που της αναλογούσαν μετά από αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της τελευταίας, ως εκ του δικαιώματος προτίμησης που εξασφαλίζει από τη συμμετοχή της σε αυτό.

Συγκεκριμένα κατά την εν λόγω αύξηση του μ. κ. της ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, οι μετοχές που αναλογούσαν στη μειωψηφούσα μέτοχο ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ, διετέθησαν στους λοιπούς βασικούς μετόχους, μέλη της οικογένειας Παπαγιάννη. Έτσι το ποσοστό συμμετοχής της ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ στο μ. κ. της ως άνω εταιρείας μειώθηκε από το 25% στο 17,58%.

ε) Στην εταιρία με την επωνυμία «ΒΙΟΑΡΤ ΑΕΒΕ Βιομηχανία Παρασκευής Αρτοσκευασμάτων και Φρυγανιών» με έδρα την ΒΙΠΕ Κιλκίς, με ποσοστό 31,2%.

Αντικείμενο δραστηριότητας της εν λόγω εταιρίας είναι η παραγωγή και εμπορία κυρίως αρτοσκευασμάτων.

Ο συνολικός κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων, που ελέγχονται από την ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ ανέρχεται σε 66.253.677 Ευρώ.

III. Η εξαγοραζόμενη ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΑΜΥΛΟΕΙΔΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, με διακριτικό τίτλο ΜΕΖΑΠ Α.Β.Ε.Ε. προήλθε από μετατροπή της ετερόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία «Γεώργιος Λαζαρίδης και Σία Ε.Ε.» σε ανώνυμη εταιρία, έχει έδρα το Δήμο Εχεδώρου Θεσσαλονίκης και αντικείμενό της είναι η παραγωγή ζαχαρωδών προϊόντων. Κύρια προϊόντα της είναι ο χαλβάς, το ταχίνι, οι μαρμελάδες και το σουσάμι με ισόρροπο καταμερισμό των πωλήσεων της στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Η ΜΕΖΑΠ σύμφωνα με την γνωστοποιούσα εταιρία, δεν έχει συμμετοχή σε καμία άλλη επιχείρηση.

Ο κύκλος εργασιών της το 2003 ανήλθε σε 3.061.403,12 Ευρώ.

IV. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών, της τιμής και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις (ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ και ΜΕΖΑΠ) δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο των ζαχαρωδών προϊόντων.

α) Το σημαντικότερο προϊόν, από άποψη όγκου παραγωγής και αξίας πωλήσεων, που παράγουν και διαθέτουν στην ελληνική αγορά η ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ και η ΜΕΖΑΠ είναι αναμφισβήτητα ο χαλβάς.

Πρόκειται για τον κλασσικό «νηστίσιμο χαλβά» που παρασκευάζεται από πολύττο σουσαμιού (ταχινιού) με την προσθήκη φυσικών ζαχαρούχων γλυκαντικών υλών, όπως η γλυκόζη.

Ο εν λόγω χαλβάς παράγεται είτε σκέτος, είτε αναμεμιγμένος με άλλα συστατικά όπως κακάο, μέλι, αμύγδαλα, σοκολάτα, φιστίκια Αιγίνης κ.λ.π.

Σε ότι αφορά τον χαλβά, η γνωστοποιούσα εταιρία εκτιμά ότι, στα προϊόντα που θεωρούνται από τον καταναλωτή ως εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκαταστήσουν τον κλασσικό χαλβά, πρέπει να συμπεριληφθούν και οι λοιπές ποικιλίες χαλβάδων που κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά, όπως είναι ο χαλβάς Φαρσάλων ή κάθε άλλου είδους χαλβάς από σιμιγδάλι ή από ταχίνι (π.χ. καρυδόπαστο - μαύρος χαλβάς από ταχίνι), αλλά και μια σειρά άλλων προϊόντων όπως είναι το ταχίνι, η βανίλια, το παστέλι που έχουν όλα ως βάση παραγωγής τους το σουσάμι ή ακόμη και ζαχαρώδη όπως τα λουκούμια ή τα γλυκά κουταλιού.

Ωστόσο, παρά τους ισχυρισμούς της γνωστοποιούσας εταιρίας, ο «νηστίσιμος» χαλβάς σε όλες τις μορφές και συσκευασίες του αποτελεί μια διακριτή αγορά δεδομένου ότι :

- τα χαρακτηριστικά του διαφέρουν σημαντικά από τα χαρακτηριστικά των άλλων συνώνυμων προϊόντων. Οι βασικές πρώτες ύλες παραγωγής αλλά και η διαδικασία παραγωγής τους διαφέρουν σημαντικά.

- Ο χαλβάς διατίθεται στα βασικά σημεία πώλησης (σούπερ μάρκετ, φούρνους, ζαχαροπλαστεία) σε αντίθεση με τα λοιπά είδη που διατίθενται σε ζαχαροπλαστεία και άλλα περιορισμένα σημεία πώλησης

β) Το σουσάμι είναι αποφλοιωμένος και φρυγανισμένος σουσαμόσπορος και χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη για την παρασκευή ταχινιού και χαλβά, αλλά και ως πρόσθετο στο ψωμί και σε άλλα προϊόντα αρτοποιίας. Εισάγεται κυρίως από χώρες της Αφρικής είτε απευθείας από τις εταιρίες μεταποίησης αυτού, είτε μέσω διανομέων οι οποίοι στην συνέχεια το διαθέτουν σε τρίτους.

γ) Το ταχίνι είναι ελαιώδης κρέμα που προέρχεται από την άλεση του αποφλοιωμένου και φρυγανισμένου σησαμιού. Είναι φυτική ολοκληρωμένη τροφή και συνήθως καταναλώνεται ως επάλειψη σε ψωμί ή φρυγανιά.

δ) Η αγορά μαρμελάδας που είναι το τρίτο κύριο προϊόν της εξαγοραζόμενης ΜΕΖΑΠ, αφορά μία ευρύτερη ποικιλία προϊόντων από φρούτα, τα οποία παράγονται σε μεγάλες ποσότητες.

Με βάση τα παραπάνω, οι σχετικές αγορές στην υπό κρίση συναλλαγή είναι οι αυτές του νηστίσιμου χαλβά, του ταχινιού, του σουσαμιού και της μαρμελάδας.

V. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Ως σχετική γεωγραφική αγορά ορίζεται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

VI. Οι κυριότεροι ανταγωνιστές των μερών στην ελληνική αγορά είναι οι παρακάτω:

Α) Η εταιρία ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ Χαλβαδοποιία Α Ε με έδρα το Μελισσοχώρι Λάρισας, ιδρύθηκε το 1949. Αντικείμενο δραστηριότητας της είναι η παραγωγή και εμπορία προϊόντων όπως χαλβάς, παστέλι, ταχίνι, σησάμι, μαρμελάδες, λουκούμια και βανίλια. Είναι η δεύτερη σε μέγεθος εταιρεία παραγωγής προϊόντων επεξεργασίας σουσαμιού στην Ελλάδα και κάτοχος του σήματος «ΟΛΥΜΠΟΣ».

Ο κύκλος εργασιών της το έτος 2001 ανερχόταν σε €7.763.322 και οι εξαγωγές της αντιπροσωπεύουν το 20% περίπου των πωλήσεων αυτής.

Β) Η εταιρία ΜΕΛΕΤΙΑΔΗΣ ΑΒΕΕ, με έδρα το Ωραιόκαστρο Θεσσαλονίκης, ιδρύθηκε το έτος 1982 και παράγει χαλβά, παστέλι, ταχίνι, μαρμελάδες, λουκούμια, βανίλια, μέλι κ.λ.π. Ο κύκλος εργασιών της εταιρίας ανέρχεται το 2003 σε 1.376.940 Ευρώ.

Γ) Η εταιρεία Α. Πίττας ΑΕΒΕ, Αττική Μελισσοκομική Εταιρεία, παράγει εκτός των άλλων, τον χαλβά με μέλι «Αττική» και κατά δήλωση της κατείχε το 2003, στην εν λόγω αγορά, μερίδιο μικρότερο του 5%.

Δ) Η εταιρεία ΕΠΙΜΑΚ Α. Η. ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ ΑΕΒΕ, με έδρα την Άσσηρο Θεσσαλονίκης, ιδρύθηκε το 1998 και παράγει ζαχαρώδη, μέλι, σησάμι, ταχίνι και χαλβά. Είχε κύκλο εργασιών το 2001 €1.951.050,00.

Ε) Επίσης ένας σημαντικός αριθμός μικρότερων παραγωγικών μονάδων δραστηριοποιούνται στις υπό κρίση σχετικές αγορές όπως:

- η εταιρεία Μελίτων χαλβαδοποιία ABEE η οποία ανήκει στη Mediterranean foods, έχει έδρα στο Καλοχώρι Θεσσαλονίκης, παράγει χαλβά, ταχίни, μαρμελάδες, λουκούμια, υγιεινές και διαιτητικές τροφές, ξυνόγαλο κ.λ.π. και τα προϊόντα της, κατά δήλωσή της, προορίζονται κυρίως για εξαγωγές,
- η εταιρεία ΑΦΟΙ ΜΑΤΗ ΑΕ με έδρα τα Τρίκαλα και εξαγωγές προϊόντων σε ποσοστό 45% (χαλβάς, ταχίни, λουκούμια, τυριά κίτρινα),
- η εταιρεία ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΧΑΛΒΑΔΟΠΟΙΑ ΞΑΝΘΗΣ ΑΕ και άλλες.

Με βάση τα στοιχεία που προσκόμισαν τα μέρη, οι συνολικές πωλήσεις τους καθώς και οι πωλήσεις τους στην Ελλάδα και οι εξαγωγές τους το 2003 - 2004 έχουν ως εξής:

Είδος	ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ			ΜΕΖΑΠ		
	1.1.2003 – 31.12.2004			1.7.2003 – 30.6.2004		
	Εσωτερικό	Εξαγωγές	Σύνολο	Εσωτερικό	Εξαγωγές	Σύνολο
Χαλβάς	12.946.000	1.612.930	14.558.930	1.205.880	669.910	1.875.790
Μαρμελάδα	2.856.650	2.223.470	5.080.120	187.420	41.820	229.240
Βανίλια	354.830	-----	354.830	-----	-----	-----
Ταχίни	1.936.950	2.083.670	4.020.620	196.220	679.620	875.840
Σουσάμι	2.461.910	519.710	2.981.620	15.090	-----	15.090
Πραλινάτα	775.930	4.980	780.910	----	-----	-----
Λοιπά προϊόντα	1.335.030	72.190	1.407.220	7.400	-----	7.400
Γκοφρέτα	141.990		12.460.180	-----	-----	-----
Εμπ/τα	3.153.460	666.250	3.819.710	80.200	26.410	106.610
Λοιπά	1.336.050	-----	1.336.050	60.730	20.730	81.450
Σύνολο	27.298.800	19.501.390	46.800.190	1.752.940	1.438.493	3.191.430

Από τα ως άνω στοιχεία προκύπτει ότι η ΜΕΖΑΠ έχει μεγαλύτερη εξαγωγική δραστηριότητα από την ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ, ιδιαίτερα όσον αφορά το ταχίни.

Με βάση τα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος (ΕΣΥΕ), η καταγεγραμμένη παραγωγή χαλβά του έτους 2001 και 2002 (στοιχεία έτους 2003 δεν έχουν εκδοθεί ακόμη) έχει ως εξής :

Ετος	Παραγωγή σε κιλά	Πωλήσεις σε κιλά	Αξία πωλήσεων Σε ΕΥΡΩ	Αριθμός επιχειρήσεων
2001	8.887.002	9.052.419	26.482.411	16
2002	9.676.794	9.330.415	28.816.532	17

Τα ίδια ως άνω έτη 2001 και 2002, η ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ και η εξαγοραζόμενη ΜΕΖΑΠ, πραγματοποίησαν τις παρακάτω πωλήσεις χαλβά σε όγκο και αξία αντιστοίχως :

ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ

Πωλήσεις στην Ελλάδα			Πωλήσεις στο εξωτερικό		Σύνολο Πωλήσεων	
Ετος	Ποσότητα σε Κιλά	Αξία σε Ευρώ	Ποσότητα σε κιλά	Αξία σε ευρώ	Σύνολο σε κιλά	Σύνολο σε Ευρώ
2001	3.136.000	10.553.200	619.000	1.838.900	3.755.000	12.392.100
2002	3.455.000	12.022.700	539.000	1.615.200	3.994.000	13.637.900

ΜΕΖΑΠ

Πωλήσεις στην Ελλάδα			Πωλήσεις στο εξωτερικό		Σύνολο Πωλήσεων	
Ετος	Ποσότητα σε Κιλά	Αξία σε Ευρώ	Ποσότητα σε κιλά	Αξία σε ευρώ	Σύνολο σε κιλά	Σύνολο σε Ευρώ
2001	538.051	742.923	313.775	588.022	851.826	1.330.945
2002	571.408	1.061.062	335.573	729.693	917.081	1.790.755

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία εκτιμάται ότι το μερίδιο της ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ και της εξαγοραζόμενης ΜΕΖΑΠ επί της καταγεγραμμένης από την ΕΣΥΕ συνολικής ετήσιας παραχθείσας ποσότητας και αξίας πωλήσεων χαλβά κατά τα έτη 2001 και 2002 έχει ως ακολούθως:

ΕΤΟΣ	Μερίδιο σε συνολικό όγκο πωλήσεων		Μερίδιο σε συνολική αξία πωλήσεων	
	ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ	ΜΕΖΑΠ	ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ	ΜΕΖΑΠ
2001	41,48%	9,40 %	46,80%	5,00%
2002	42,80%	9,80 %	47,30%	6,20%

Οι βασικές ανταγωνίστριες εταιρίες των μερών ισχυρίζονται ότι το συνολικό μερίδιο των εταιριών ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ και ΜΕΖΑΠ στην αγορά χαλβά, μετά την εξαγορά θα ανέλθει στο 70%.

Αντιθέτως, η γνωστοποιούσα εταιρία ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ ισχυρίζεται ότι καλύπτει μερίδιο αγοράς πολύ μικρότερο από 35%, είτε μόνη της είτε από κοινού με την εξαγοραζόμενη εταιρία ΜΕΖΑΠ διότι ακόμη και αν ο χαλβάς (από σησάμι) αποτελεί ξεχωριστή αγορά, υπολείπεται του μεριδίου αγοράς της τάξεως του 35%.

Σε κάθε περίπτωση, η γνωστοποιούσα ισχυρίζεται ότι τα παραπάνω μερίδια αγοράς θα ήταν πραγματικά μόνον εφόσον οι ως άνω καταγεγραμμένες από την ΕΣΥΕ πωλήσεις αποτελούσαν τον πραγματικό όγκο των πραγματοποιηθέντων ετησίων πωλήσεων χαλβά στην Ελλάδα δεδομένου ότι τα παραπάνω στοιχεία της ΕΣΥΕ :

1) δεν περιλαμβάνουν το σύνολο της πράγματι παραγόμενης και πωλούμενης στην Ελλάδα ποσότητας ούτε καν του κλασσικού χαλβά,

2) δεν συμπεριλαμβάνει στον ίδιο κωδικό (η ΕΣΥΕ) προϊόντα που αποτελούν άλλου τύπου χαλβά (όπως π.χ. ο χαλβάς Φαρσάλων) που σαφώς ανήκει, κατά την αγοράστρια εταιρία, στην σχετική αγορά του προϊόντος,

3) τα στοιχεία προέρχονται από την καταγραφή των πωλήσεων 16 επιχειρήσεων για το 2001 και 17 επιχειρήσεων για το 2002. Όμως, οι γνωστές μόνον στο γνωστοποιούν μέρος οργανωμένες επιχειρήσεις παραγωγής χαλβά στην Ελλάδα είναι τουλάχιστον 28.

4) Πέραν των 28 λίγο ή πολύ οργανωμένων μονάδων, μέρος της παραγωγής των οποίων είναι φανερό ότι δεν έχει καταγραφεί από την ΕΣΥΕ, υπάρχουν κυριολεκτικά εκατοντάδες ανά την Ελλάδα μικροί παραγωγοί χαλβά που δραστηριοποιούνται σε αντίστοιχες τοπικές αγορές και ενδεχομένως μόνο εποχιακά (π.χ. ειδικά ενόψει Καθαρής Δευτέρας, Σαρακοστής κ.λ.π.), η παραγωγή των οποίων είναι πρακτικά αδύνατο να καταγραφεί. Το παραπάνω χαρακτηριστικό της αγοράς χαλβά, ήτοι η ύπαρξη εκατοντάδων πολύ μικρών τοπικών και εποχικών παραγωγών οφείλεται στη φύση του προϊόντος, στη δυνατότητα παραγωγής σε μικρές σχετικά ποσότητες χωρίς αξιόλογα τεχνικά μέσα, στην προτίμηση του καταναλωτικού κοινού στον φρέσκο χαλβά και στην ιδιαίτερα έντονα εποχική ζήτηση του προϊόντος κατά την περίοδο της νηστείας προ του Πάσχα (περίοδος κατά την οποία πραγματοποιείται το μεγαλύτερο μέρος του συνόλου των ετήσιων πωλήσεων).

Τα εν λόγω προϊόντα εκτός από τα πολυκαταστήματα διατίθενται και από ένα μεγάλο αριθμό σημείων πώλησης (π.χ. μπακάλικά, ζαχαροπλαστεία κλπ - ακόμα και υπαίθριες αγορές).

Κατά την γνωστοποιούσα εταιρία με τα παραπάνω δεδομένα και ειδικότερα με την προσθήκη 5.000 τόνων παραγωγής χαλβά κάθε είδους (2.000 τόνοι κλασσικού χαλβά που αποτελούν την εκτιμώμενη μη καταγεγραμμένη ποσότητα και 3.000 τόνοι άλλου τύπου χαλβάδων όπως π.χ. ο χαλβάς Φαρσάλων) στα καταγεγραμμένα από την ΕΣΥΕ στοιχεία, το εκτιμώμενο πραγματικό μερίδιο αγοράς της εταιρίας της και της ΜΕΖΑΠ καθώς και το άθροισμα αυτών, υπολείπεται από το ποσοστό 35% και έχει ως εξής:

Ετος	ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ	ΜΕΖΑΠ	ΣΥΝΟΛΟ
2001	22,3%	3,8%	26,1%
2002	24,1%	4,0%	28,1%

Η γνωστοποιούσα εταιρία, στο με αριθ. πρωτ. 5091/18.10.04 υπόμνημα της, αναφέρει ότι «κατόπιν όλων αυτών, πιστεύουμε ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν πληροί το κριτήριο του νόμου όσον αφορά την ύπαρξη ή την δημιουργία λόγω της συγκέντρωσης μεριδίου αγοράς μεγαλύτερου από 35%, ούτε στην σχετική αγορά του προϊόντος του χαλβά ούτε σε καμία

άλλη αγορά εκ των προϊόντων που παράγουν οι δύο επιχειρήσεις, και πάντως σε καμία περίπτωση η σχεδιαζόμενη εξαγορά δεν μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τον ανταγωνισμό σε οιαδήποτε αγορά».

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που προσκόμισε το γνωστοποιούν μέρος αλλά και οι ανταγωνίστριες εταιρίες και δεδομένου ότι:

α) στο σύνολο πωληθέντων ποσοτήτων κατά ΕΣΥΕ οι πωλήσεις προϊόντων εκτός χαλβά εκτιμώνται σε 1000 τόνους, ενώ αντίθετα οι πωλήσεις χαλβά μικρών επιχειρήσεων που δεν έχουν συμπεριληφθεί στο σύνολο της ΕΣΥΕ σε 2.000 τόνους και

β) η σχέση πωλήσεων εσωτερικού / εξωτερικού εκτιμάται σε 85/15, εκτιμά ότι τα μερίδια που κατέχουν τα μέρη και οι ανταγωνίστριες εταιρίες τους έχουν, κατά προσέγγιση, ως εξής:

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ
ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ ΑΒΕΕ	45%
ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ ΑΕ	30%
ΜΕΖΑΠ ΑΒΕΕ	6%
ΜΕΛΕΤΙΑΔΗΣ ΑΕ	6%
ΠΙΤΤΑΣ ΑΕΒΕ (ΧΑΛΒΑΣ ΑΤΤΙΚΗ)	4%
ΕΠΙΜΑΚ-ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΑΛΛΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ	9%

Στην ως άνω σχετική αγορά του χαλβά διατίθενται σε χαμηλότερη τιμή και προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας κυρίως από τα μεγάλα Σούπερ Μάρκετ, δεν υπάρχουν όμως αξιόπιστα στοιχεία για τα μερίδια που αυτά κατέχουν.

Από τον ως άνω πίνακα προκύπτει ότι μετά τη συγκέντρωση αυτή, η ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ θα έχει συνολικό μερίδιο περίπου 51% στη σχετική αγορά χαλβά.

Όσον αφορά τα μερίδια αγοράς των εμπλεκόμενων μερών στις αγορές ταχινιού και σουσαμιού, καθώς και των λοιπών ανταγωνιστών τους, δεδομένης της δυσκολίας ύπαρξης αξιόπιστων στοιχείων και λαμβάνοντας υπόψη ότι αποτελούν προηγούμενα στάδια στην παραγωγική διαδικασία του χαλβά, εκτιμώνται από την υπηρεσία ότι είναι αναλογικά των μεριδίων αγοράς χαλβά.

Έτσι για την εταιρεία ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ το μερίδιο στο ταχίνι και το σουσάμι εκτιμάται περίπου στο 45%, για την εταιρεία ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ περίπου στο 30% και για την εταιρεία ΜΕΖΑΠ περίπου στο 6%. Οι λοιποί παραγωγοί μοιράζονται το υπόλοιπο 19%.

Η ίδια η εταιρεία ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ προσδιορίζει το μερίδιο της στην αγορά ταχινιού σε 18%-20% και για την εταιρεία ΜΕΖΑΠ σε 2%-3%.

Για τη σχετική αγορά μαρμελάδας τα μερίδια αγοράς για τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις και τους ανταγωνιστές τους, λόγω πληθώρας επιχειρήσεων και εισαγωγών, εκτιμώνται σε κάτω του 5%.

Κατά την γνωστοποιούσα, η πρόσβαση στις πρώτες ύλες παραγωγής του χαλβά (ήτοι το σουσάμι) είναι εύκολη. Η γνωστοποιούσα δεδομένου ότι στη χώρα μας δεν παράγεται

σουσάμι, απευθύνεται για την κάλυψη των αναγκών της στη διεθνή αγορά. Για τη διάθεση των προϊόντων της χρησιμοποιεί στο νομό Θεσσαλονίκης πωλητές και στο νομό Αττικής τη θυγατρική της εταιρία που έχει έδρα την Αθήνα. Επίσης, σε κάθε νομό, έχει τουλάχιστον ένα συνεργάτη που ενεργεί ως αντιπρόσωπος ή παραγγελιολήπτης.

Η ΜΕΖΑΠ έχει αντίστοιχο δικό της δίκτυο διανομής μέσω πωλητών μόνο στο νομό Θεσσαλονίκης, διατηρεί μόνιμες σχέσεις συνεργασίας μόνον σε 4-5 άλλους νομούς της χώρας και διαθέτει τα προϊόντα της κυρίως στη Βόρειο Ελλάδα.

Οι πέντε μεγαλύτεροι πελάτες της γνωστοποιώντας καλύπτουν το 58% περίπου των πωλήσεων της και έχουν ως κάτωθι:

Επωνυμία	Τζίρος 2003
ΚΑΡΦΟΥΡ - ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	2,652,159.17
Α-Β ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	1,278,430.38
ΑΤΛΑΝΤΙΚ Α.Ε.	1,225,892.74
ΔΙΑ HELLAS Α.Ε.	1,117,133.66
ΜΕΤΡΟ Α.Ε.	1,105,275.98

Κατά την γνωστοποιούσα εταιρία, η είσοδος στην αγορά των σχετικών προϊόντων που παράγουν ο δύο εμπλεκόμενες επιχειρήσεις είναι ιδιαίτερα ευχερής. Το κόστος εισόδου είναι χαμηλό, δεν υπάρχει κανενός είδους νομικός περιορισμός, ούτε ανάγκη κατοχής υψηλής τεχνογνωσίας, ούτε οι οικονομίες κλίμακας που απαιτούνται για βιώσιμη παραγωγή είναι σοβαρές, αντίθετα λόγω της προαναφερόμενης πολύ μεγάλης διασποράς μικρών επιχειρήσεων, είναι φανερό ότι τα ανωτέρω στοιχεία που προσδιορίζουν το μέγεθος της δυσκολίας εισόδου στην κάθε σχετική αγορά, δεν είναι εν προκειμένω σοβαρά.

Κατά την εκτίμηση της εταιρίας ο εφοδιασμός με τα προϊόντα της σχετικής αγοράς από παραγωγούς σε όλη την Ελληνική επικράτεια γίνεται χωρίς σημαντικό κόστος μεταφοράς, αποθήκευσης και διανομής και δεν υφίσταται κανενός είδους εμπόδιο ή φραγμός.

Κατά την εκτίμηση των ανταγωνιστών, η υπό κρίση συγκέντρωση θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό. Ειδικότερα αναφέρουν ότι μετά την απόκτηση της 3^{ης} σε μέγεθος εταιρίας του κλάδου, η εξαγοράζουσα θα κατέχει πολύ υψηλό μερίδιο (περίπου 70%), θα ισχυροποιήσει τη θέση της απέναντι στις τράπεζες, διαπραγματευόμενη δάνεια με χαμηλό επιτόκιο, ενώ θα ασκεί πίεση στους πελάτες (μικρούς αλλά και στις αλυσίδες υπεραγορών) να αγοράζουν αποκλειστικά τα δικά της προϊόντα δημιουργώντας πρόβλημα επιβίωσης στους ανταγωνιστές της. Επίσης, ένας εκ των ανταγωνιστών αναφέρει ότι εκτός των άλλων, η εξαγοράζουσα εταιρία με τη δύναμη που θα αποκτήσει, θα μπορεί να εκβιάσει τους προμηθευτές να μην τροφοδοτούν τις λοιπές εταιρίες του κλάδου με σουσάμι, που αποτελεί την πρώτη ύλη για τα σχετικά προϊόντα.

VII. Κατά το άρθρο 4 παρ. 2 περ. β' του ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία

επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Στην υπό κρίση υπόθεση, δυνάμει του συναφθέντος προσυμφώνου μεταβίβασης ονομαστικών μετοχών, καταβολής αρραβώνα, σύστασης ενεχύρου και παρακατάθεσης μετοχών, η εταιρία ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ ΑΒΕΕ θα αποκτήσει σταδιακά το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΜΕΖΑΠ ΑΒΕΕ και συνεπώς πραγματοποιείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του παραπάνω άρθρου, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις του νόμου.

Α) Κατά την παρ. 1 του άρθρου 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε 10 εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν: α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών, που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον 35% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε 150.000.000 Ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 Ευρώ.

Σύμφωνα με τα παραπάνω και με βάση τα προσκομισθέντα από την γνωστοποιούσα εταιρία στοιχεία, η συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, δεδομένου ότι πληρούται η μία προϋπόθεση που θέτει ο νόμος, ήτοι αυτή του μεριδίου αγοράς. (Άρθρο 4β, παρ.1, περ.α', του Ν.703/77)

Συγκεκριμένα το μερίδιο της ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ στις σχετικές αγορές του χαλβά, του ταχινιού και του σουσαμιού, μετά την συγκέντρωση θα υπερβεί το οριακό ποσοστό του 35%.

Συνεπώς η γνωστοποιούσα εταιρία, ήτοι η αγοράστρια εταιρεία ΑΦΟΙ ΧΑΪΤΟΓΛΟΥ ΑΒΕΕ, είχε υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης της συγκέντρωσης και το έπραξε εκπρόθεσμα, με καθυστέρηση μίας (1) εργάσιμης ημέρας .

Συγκεκριμένα το προσύμφωνο μεταβίβασης μετοχών συνάφθηκε την 26.7.2004 και η γνωστοποίηση έλαβε χώρα την 10.8.2004, δηλαδή μετά από ένδεκα εργάσιμες ημέρες αντί των δέκα που ορίζει ο νόμος.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 4β, η προθεσμία για την υποβολή γνωστοποίησης άρχεται από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 4β (ήτοι σύναψη της συμφωνίας ή δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης) ενώ κατά την παρ. 3, σε γνωστοποίηση υποχρεούνται α) σε περίπτωση που η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, η καθεμία από αυτές, και β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή

επιχειρήσεων, που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα δε με την παρ. 4 του άρθρου 4β, η υπαίτια παράλειψη γνωστοποίησης, επισύρει ως κύρωση την επιβολή προστίμου σε βάρος του υπόχρεου. Η υπαιτιότητα τεκμαίρεται με μόνη την πάροδο της δεκαήμερης προθεσμίας που τάσσει ο νόμος για τη γνωστοποίηση, στον υπόχρεο δε έγκειται το βάρος της απόδειξης ότι η παράλειψη δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του (αποφάσεις ΣτΕ 1732/2001 και 1733/2001).

Η Επιτροπή λαμβάνοντας υπόψη

- τις διατάξεις του νόμου,
- το γεγονός ότι τα μέρη δεν είχαν πρόθεση απόκρυψης της συναλλαγής, την οποία και γνωστοποίησαν χωρίς καμία προηγούμενη όχληση στην Επιτροπή και
- το γεγονός ότι η απόδειξη παραλαβής των ΕΛΤΑ έχει ημερομηνία 9.8.04,

κρίνει ότι στην υπό εξέταση υπόθεση δεν υφίσταται υπαιτιότητα για την εκπρόθεσμη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης και ως εκ τούτου δεν συντρέχει περίπτωση επιβολής προστίμου για το λόγο αυτό.

Β) Σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση προϋπάρχουσας δεσπόζουσας θέσης.

Σχετικά με τη δυνατότητα της υπό κρίση συγκέντρωσης να περιορίσει τον ανταγωνισμό, σε συνδυασμό με τα παραπάνω, συνάγεται ότι:

- Η εταιρεία ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ κατέχει σημαντικά μερίδια στις υπό κρίση σχετικές αγορές και ειδικότερα στην αγορά του χαλβά 45% περίπου και του ταχινιού και σησαμιού 45% περίπου. Σημειώνεται δε ότι σημαντικό ποσοστό των πωλήσεων της (42% περίπου) αφορά εξαγωγές.
- Η εξαγοράζουσα εταιρία μαζί με τη βασικότερη ανταγωνίστρια της, την εταιρεία ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετέχει με 17,5% περίπου, συγκεντρώνουν από κοινού το 75% περίπου της αγοράς χαλβά. Περαιτέρω, οι δύο ως άνω εταιρίες δραστηριοποιούνται σε πανελλαδικό επίπεδο. Ωστόσο, το γεγονός ότι η εξαγοράζουσα διαθέτει μειοψηφικό πακέτο μετοχών στην εταιρία ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ δεν της επιτρέπει να έχει ενεργή συμμετοχή στις αποφάσεις, συμφωνίες, δραστηριότητες και γενικά στην πολιτική αυτής, γεγονός που αποδεικνύεται και από την αντιδικία που έχει προκύψει ανάμεσα στις δύο εταιρίες, λόγω του αποκλεισμού της εξαγοράζουσας από το δικαίωμα προτίμησης που είχε κατά την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ.
- Η εξαγοραζόμενη εταιρία ΜΕΖΑΠ είναι μικρότερη σε μέγεθος αλλά εμφανίζεται δυναμική από άποψη οικονομικών δεικτών και έχει παρουσία κυρίως στην αγορά της Βόρειας Ελλάδος, ενώ το 45% περίπου των πωλήσεων της αφορά εξαγωγές.

- Η εν λόγω εξαγορά αποτελεί οριζόντια συγκέντρωση και, όπως προαναφέρθηκε, το συνδυασμένο μερίδιο και των δύο επιχειρήσεων στην αγορά χαλβά θα ανέλθει στο 51% περίπου,
- Στην αγορά δραστηριοποιούνται και άλλες πέντε μικρότερες εταιρίες όπως οι εταιρίες ΜΕΛΕΤΙΑΔΗΣ ΑΕ, ΠΙΤΤΑΣ ΑΕΒΕ, ΕΠΙΜΑΚ, ΜΕΛΙΤΩΝ με επώνυμα προϊόντα και αρκετές μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να καλύψουν σχετική αύξηση της ζήτησης σε τοπικό επίπεδο.
- Το κόστος εισόδου στις υπό κρίση αγορές εκτιμάται ότι δεν είναι σημαντικό και δεν συνιστά εμπόδιο εισόδου, αφού δεν απαιτούνται μεγάλες επενδύσεις και ούτε υφίσταται κανενός είδους νομικό ή άλλο εμπόδιο για την είσοδο νέων επιχειρήσεων στην αγορά. Επίσης, δεν απαιτείται κανενός είδους υψηλή τεχνογνωσία ή εξειδίκευση για την παρασκευή των προϊόντων επεξεργασίας σουσαμιού, ήτοι χαλβά και ταχινιού, ενώ η πρόσβαση στις πρώτες ύλες, που είναι εισαγόμενες, είναι σχετικά εύκολη.
- Η διαπραγματευτική δύναμη που θα διαθέτει η γνωστοποιούσα έναντι των πελατών της μετά τη συγκέντρωση δεν ισχυροποιείται σημαντικά λόγω του μικρού μεριδίου που κατέχει η εξαγοραζόμενη εταιρία αλλά και της σχετικά περιορισμένης παρουσίας της (κυρίως στη Βόρεια Ελλάδα).
- Πέραν αυτού, στο οργανωμένο εμπόριο, η διαπραγματευτική ισχύς των αλυσίδων σούπερ μάρκετ έναντι των προμηθευτών τους βαίνει αυξανόμενη λόγω των εξαγορών και συγχωνεύσεων στις οποίες έχουν προβεί και είναι σε θέση να ασκήσουν σημαντική πίεση στους προμηθευτές τους για παροχή εκπτώσεων. Σημειώνεται δε ότι οι πέντε μεγαλύτεροι πελάτες της ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ είναι μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ και αντιπροσωπεύουν συνολικά το 58% περίπου των πωλήσεων της. Οι περισσότερες δε από τις μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ διαθέτουν χαλβά με δικές τους ετικέτες, σε φθηνότερη τιμή, ανταγωνιζόμενοι άμεσα τους επώνυμους χαλβάδες.
- Το υψηλό μερίδιο αγοράς αποτελεί ενδεικτικό στοιχείο όσον αφορά στην ύπαρξη ή μη δεσπόζουσας θέσης, στην προκειμένη περίπτωση όμως πρέπει να ληφθούν υπόψη και άλλοι παράγοντες όπως οι δυνατότητες πρόσβασης και επιβίωσης νέων ανταγωνιστών στην αγορά, η σχετικά εύκολη πρόσβαση στις πρώτες ύλες καθώς και η διαπραγματευτική ισχύς των βασικών πελατών της (αλυσίδες σούπερ μάρκετ) που μπορεί να λειτουργήσουν αποτρεπτικά όσον αφορά τη δυνατότητα της εξαγοραζουσας εταιρίας να διαμορφώνει σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητη επιχειρηματική συμπεριφορά σε σχέση με τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και τους καταναλωτές.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η εν λόγω συγκέντρωση δεν αναμένεται να περιορίσει τον ανταγωνισμό στις υπό κρίση σχετικές αγορές.

Γ) Κατά το άρθρο 4ε παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, απαγορεύεται η πραγματοποίηση συγκέντρωσης που υπάγεται στη διαδικασία προληπτικού ελέγχου μέχρι την έκδοση της σχετικής απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Σύμφωνα επίσης με το άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 703/77, για την εφαρμογή του νόμου, ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα τα οποία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης και ιδίως από α)

.....β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης.

Στο άρθρο 7 του προσυμφώνου ορίζεται ότι, τα συμβαλλόμενα μέρη συνιστούν ενέχυρο υπέρ της αγοράστριας επί του συνολικού αριθμού των μετοχών της εταιρίας ΜΕΖΑΠ, για ποσό ίσο με το συμφωνηθέν τίμημα πώλησης των μετοχών.

Επίσης, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν και τα ακόλουθα:

α) το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις της ΜΕΖΑΠ κατά τη διάρκεια του ενεχύρου των μετοχών και μέχρι την οριστική μεταβίβαση των θα το έχει και θα το ασκεί η αγοράστρια,

β) η διοίκηση της εταιρίας, από την ημερομηνία υπογραφής του προσυμφώνου και μέχρι την κατάρτιση του οριστικού συμβολαίου μεταβίβασης των μετοχών, θα ασκείται από το Δ.Σ. που εξέλεξε την ημέρα υπογραφής του προσυμφώνου από τους πωλητές στο πλαίσιο αυτόκλητης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρίας. Κατά δήλωση των πωλητών, τα εκλεγέντα μέλη του νέου Δ.Σ. απολαμβάνουν την εμπιστοσύνη των πωλητών αλλά και της αγοράστριας,

γ) οι πωλητές αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην ασκήσουν το δικαίωμα προτίμησης και δεν θα συμμετάσχουν σε ενδεχόμενη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, παραιτούμενοι υπέρ της αγοράστριας.

Έκτοτε, κατά δήλωση του Προέδρου του Δ.Σ. και Διευθύνοντος Συμβούλου της ΜΕΖΑΠ, ουδεμία έκτακτη γενική συνέλευση έχει συγκληθεί, από της σύναψης του Προσυμφώνου.

Κατά την κρίση της Επιτροπής, οι ανωτέρω όροι παρέχουν στην εξαγοράζουσα τη δυνατότητα (η οποία επαρκεί) καθοριστικής επίδρασης στην πολιτική της εξαγοραζόμενης εταιρίας και ως εκ τούτου πρόωρη απόκτηση ελέγχου αυτής.

Περαιτέρω, η πρόωρη πραγματοποίηση της συγκέντρωσης από την γνωστοποιούσα εταιρία δεν μπορεί να αποδοθεί σε λάθος εκτίμηση του πεδίου εφαρμογής του ν. 703/77 και ειδικότερα των διατάξεων που αναφέρονται στις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων και προφανώς οφείλεται σε υπαιτιότητα της εξαγοράζουσας και για το λόγο αυτό επιβάλλεται η επιβολή προστίμου κατά τις σχετικές διατάξεις.

Δ) Σύμφωνα με το άρθρο 8 του προσυμφώνου, οι πωλητές αναλαμβάνουν την υποχρέωση κατά τη διάρκεια των επόμενων τριών (3) ετών, να μην συστήσουν και να μην συμμετάσχουν είτε οι ίδιοι είτε μέσω συγγενών τους (γονείς, τέκνα, σύζυγοι, αδέρφια) είτε μέσω οποιουδήποτε τρίτου παρένθετου προσώπου, σε επιχείρηση η οποία θα έχει αντικείμενο την παραγωγή ή εμπορία προϊόντων όμοιων, παρόμοιων ή ανταγωνιστικών των προϊόντων της ΜΕΖΑΠ (ήτοι χαλβάς, ταχίνι, μαρμελάδες, παστέλια, λουκούμια). Σε περίπτωση δε παράβασης της υποχρέωσης τους αυτής, ο υπαίτιος της παράβασης αυτής πωλητής θα οφείλει στην αγοράστρια το ποσό των 300.000 ευρώ λόγω ποινικής ρήτρας.

Ο εν λόγω περιορισμός και υποχρέωση μπορεί να θεωρηθεί ότι συνδέεται άμεσα με την υπό κρίση συγκέντρωση και είναι αναγκαία για την πραγματοποίησή της, υπό την έννοια ότι επιτρέπει στον αγοραστή να εξασφαλίσει την αφοσίωση της πελατείας και να αξιοποιήσει πλήρως την εξαγοραζόμενη επιχείρηση, εάν δε δεν υπήρχε, η συγκέντρωση δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ή θα μπορούσε μόνο υπό δυσμενέστερους όρους.

Όσον αφορά τη χρονική διάρκεια παρόμοιων περιορισμών γίνεται γενικά δεκτό, με βάση τη σχετική εμπειρία, ότι όταν η μεταβίβαση επιχείρησης περιλαμβάνει στοιχεία φήμης, πελατείας και τεχνογνωσίας, οι ρήτρες μη ανταγωνισμού δικαιολογούνται γενικά για περιόδους έως και τριών ετών, κατά συνέπεια, η χρονική διάρκεια της ρήτρας κυμαίνεται εντός των νόμιμων ορίων που τίθενται ανωτέρω.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1. Αποφαίνεται, ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος απαγόρευσης της από 10-8-2004 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/1977, όπως ισχύει, συγκέντρωσης η οποία αφορά την απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΑΜΥΛΟΕΙΔΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία από την εταιρία ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία, δυνάμει του από 26-7-2004 προσυμφώνου και
2. Επιβάλλει στην εταιρία ΑΦΟΙ ΧΑΙΤΟΓΛΟΥ Ανώνυμη Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρία, πρόστιμο ύψους τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000 €) για την πρόωρη πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, κατά παράβαση του άρθρου 4ε παρ. 1 του ν. 703/1977, όπως ισχύει.

Η απόφαση εκδόθηκε την 22^η Απριλίου 2005.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β/4-4-2001).

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάκτης

Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Αντώνιος Μέγγουλης

Η Γραμματέας

Ηλιάνα Κούτρα